

Karaməxəna Mangana Fe Kolon Falane

Kitabun yireni ito mi a səbə muxun xinla falaxi koni a findixi Muluku Sulemani nan na fata a falatide singen na. A səbə muxun katama a xa adamadiine dunuja yi gidin bunna fəsəfəsə. A falama, a dunuja fe wuyaxi findixi fe fufafune nan na. A yelinxina dunuja feene fəsəfəsə, a yi a falani so, a naxa, “Gaxu Ala yee ra, i yi a yamarine suxu bayo adamadiyaan gbengbenna na nan na.” (Karaməxən 12.13)

Dunuja feene luxi nən fuu

¹ Karaməxəna falane nan itoe ra, Dawudaa dii xəmən naxan findixi mangan na Yerusalən yi.

² N tan karaməxə naxa:

Fe fuune fe fuune fari,
fe fuyanne kənin, e birin fe fuu!

³ Muxun wanla naxan birin nabama dunuja yi,
na tənən nanse ra a ma?

⁴ Mayixətəna nde danguma,
mayixətəna nde barima,
koni bəxə xənna tan a kiini han habadan!

⁵ Sogen tema, a godoma,
a mən yi a mafura xətə a tedeni.

⁶ Foyen sigama yiifanna ma,
a xətəma kəmənna ma,
a firifirima, a firifiri
han a mən yi xətə a kelideni.

⁷ Baa igene birin sa sinma fəxə igen nan ma,
koni fəxə igen mi rafema mumə!

Igene mən luma xətə e kelidene yi xude xunne yi.

⁸ Feene birin muxun xadanma
han a mi nəe a fale!

Yəen mi wasama toon tiyə,
tunla mi wasama fe ramədeni.

⁹ Naxan yi na nun,
na nan mən na,
naxan bata yi liga,
na nan mən ligama,
fefe nənə mi na dunuja yi.

¹⁰ Muxune a falama sena nde ma,
fa fala, “A mato, a nənən na a ra!”
Anu, na yi na nun,
xabu benun en xa da.

¹¹ Ninan tima nən fe danguxine xən.

Hali fe famatəne jinanma muxune ra nən
naxanye barima e xanbi waxati famatəne yi.

Karaməxəna xaxilimayana

¹² N tan, karaməxəna, n bata findi Isirayila Mangan na Yerusalən yi. ¹³ N bata a ragidi n bənəni, n xa feene birin fəsəfəsə, n yi e rakərəsi n ma fekolonna xən feen naxanye birin ligama dunuja yi. Ala bata adamadiine ti jaxankata wanla nan na! ¹⁴ Feen naxanye ligama dunuja yi, n bata ne birin to, e birin findixi fe fuun nan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

¹⁵ Naxan dalinxi na mi nəe ratinxinjə.
Naxan dasaxi, na mi nəe yate.

¹⁶ N yi a fala n yətə ma, n naxa, “N tan bata fekolon gbeen sətə dangu muxun bonne birin na naxanye bata yi mangayaan liga n yəe ra Yerusalən yi. N bata xaxilimayaan nun fekolonna gbegbe famu.” ¹⁷ N kataxi nən n xa fekolonna famu, e

nun xaxilitareyaan nun daxuyana. Koni n yi a kolon, na fan birin luxi nən alo muxun na kata foyen sagatandeni. ¹⁸ Bayo, fekolonna gbegbeen fama xaminna nan na, xaxinla nəma gboma ayi, bəjərə rafərən fan gboma ayi.

2

Fatin nafan feene luxi nən fuyan

¹ N yi a fala n yetə ma, n naxa, “En siga, n xa sa a mato xa jnaxajnaxan fan.” Koni hali na fan findixi fe fuun nan na. ² N yi a fala, n naxa, “Daxuyaan nan gele ma feene ra, jnaxajnaxan tənən nanse ra?” ³ N yi a ragidi n bəjəni, a n xa n yetə rasewa dələn minna nin, n yi n səbə so xaxilitareyaan ma, anu n yi matoon nan tima fekolonna xən, han n yi a kolon xa na nan fan adamadiin na, a na ligə a siimayani dunuŋa yi.

⁴ N bata wali gbeene ke. N banxine ti nən n yetə xa, n manpa bili nakəne si, ⁵ n yi nakəne nun langane yitən, n yi wudi bogilaan sifan birin si e yi. ⁶ N bata ige ramaradene rafala alogo n xa n ma wudidine ige sa nakəni. ⁷ N konyi xəməne nun konyi giləne sətə nən, e diine bari n konni. Xuruse xungbeen nun a xunxurin fan yi n yii dangu muxune birin na naxanye yi n yee ra Yerusalən yi. ⁸ N gbetin nun xəmaan gbegbe ramara nən n yetə xa, e nun mangane nun yamanane nafulu kendəne. Yeli xəməne nun yeli giləne yi n yii. N mən yi xəməne rafan fe kendən sətə, jnaxalan wuyaxi. ⁹ N findi nən muxu gbeen na dangu muxune birin na, naxanye bata yi dangu n yee ra Yerusalən yi. Anu, n yi matoon nan tima n ma fekolonna xən. ¹⁰ N

yεen kunfa sese xən, n mi tagan na sətə. N mi n mə n waxən fe yo ra, bayo n ma wanle birin yi n bəjənən nəsəwama, na nan yi findixi n saranna ra n ma wanle birin yi. ¹¹ Anu, na xanbi ra, n yi n miri n wali xənne birin ma, e nun n tərən naxan sətə e kədeni, n yi a to fa fala a birin findixi fe fuun nan na, alo muxun na kata foyen sagatandeni, e tənə yo mi luma dunuña yi.

Fekolonna nun xaxilitareyaan fan luxi nənfuyan

¹² Nayi, n yi wa fekolonna famu feni, e nun daxuyaan nun xaxilitareyana. Muxun naxan findima mangan na n jəxəni, na nəe nanse ligə? Fə naxan bata yi liga nun. ¹³ N yi a to fa fala fekolonna fisa xaxilitareyaan xa, alo kənənna to fisa dimin xa. ¹⁴ Amasətə xaxilimaan yεen na alogo a xa seen to, koni xaxilitaren tan sigan tiin dimin nin. Anu, n tan a kolon yati, a marajən kii kedenna nan e firinna birin mamema. ¹⁵ N yi a fala n yεtə ma, n naxa, “Xa xaxilitaren najən kiin nan n fan mamema, nayi, na tənən nanse ra, xa n findi fekolonna ra?” N yi a fala n yεtə ma, n naxa, “Na fan findixi fe fuun nan na.” ¹⁶ Bayo muxune jinənma xaxilima danguxin xən sinma alo xaxilitarena. Fanni ləxəne danguma, jinən tima a xən. Xaxilimaan faxama nən alo xaxilitarena! ¹⁷ Nayi, dunuña yi gidin yi rajəxu n ma, bayo tərəyaan nan adamadiine wanla ra e naxan birin ligama dunuña ito yi. Fe fuun nan a birin na, alo muxun na kata foyen sagatandeni.

¹⁸ N ma wanle birin yi rajəxu n ma n naxanye kəxi dunuña yi, bayo fə n xa e tənən lu n xanbi ra muxun yii. ¹⁹ Nde a kolon xa na kanna finde

xaxilimaan na hanma xaxilitarena? Anu, n naxan birin sətəxi dunuja yi n ma wanla nun n ma xaxilimayani, a na sətəma nən. Fe fuun nan mən na fan na! ²⁰ Nayi, n yi tunnaxələ fələ n ma lan wali xədəxəne birin ma n naxanye ligaxi dunuja ito yi. ²¹ Amasətə, muxun naxan fatan, na nəe walə fekolonna nun xaxilimayani, a kəen yi findi muxun gbeen na naxan mi walixi. Na fan findixi fe fuun nan na e nun kala gbeena. ²² Muxun nanse sətəma fata a wali xədəxəne nun a kəntəfinle birin na dunuja ito yi? ²³ A siimayaan birin findixi tərən nun səxələn nan na. Bəjə sa mi a xa hali kəeen na. Fe fuun nan na fan na.

²⁴ Sese mi fan adamadiin na fə a xa a dəge, a yi a min, a hərin sətə a wanli. Koni, n na a toxi nən fa fala na fan kelima Ala nan ma, ²⁵ bayo, nde nəe a dəge, hanma a səwa, xa Ala mi tin? ²⁶ Muxun naxan na Ala kənən, a yi xaxinla fi na kanna ma e nun fekolonna nun səwana. Koni, a yulubi kanna tan tima wanla ra nən alogo a xa nafunla malan, a yi a ramara muxu gbətə yəə ra naxan Ala kənənxi. Fe fuun nan na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

3

Feen birin nun a waxatin na a ra

¹ Feen birin nun a waxati saxin na a ra,
waxatin feen birin ma dunuja yi.

² Muxun bari waxatin na,
a faxa waxatin na.

Soli seen si waxatin na,
a tala waxatin fan na.

³ Faxa ti waxatin na,
dandan waxatin fan na.

Banxin kala waxatin na,
a ti waxatin fan na.
⁴ Wuga waxatin na,
gele waxatin fan na.
 Sunu waxatin na,
bodon waxatin fan na.
⁵ Gəməne woli waxatin na,
e matongo waxatin na.
 Sunbun waxatin na,
sunbutareyaan waxatin fan na.
⁶ Seen fen waxatin na,
a tunun waxatin na.
 Seen namara waxatin na,
a rabeñin waxatin fan na.
⁷ Seni bɔ̄ waxatin na,
a madəgə waxatin na.
 Dundu waxatin na,
fala ti waxatin fan na.
⁸ Marafanna waxatin na,
marajaxun waxatin fan na.
 Yəngə waxatin na,
bɔ̄yə xunbeli waxatin fan na.

⁹ Walikeən tənən mundun sətəma a wanli? ¹⁰ N
 bata a to Ala bata adamadiine ti naxankata wanla
 naxan na. ¹¹ Ala bata seen birin da alogo e xa lan
 e waxatin ma. A mən yi a ragidi habadan feene xa
 lu adamadiine bɔ̄yəni. Anu, e mi nəe Ala kewanle
 yəe toə keli e fələden ma han e rajanna. ¹² N yi a
 kolon fa fala, sese mi fan muxun na fə a xa naxan,
 a fe fajin liga a dununa yi gidini. ¹³ Muxun birin
 xa a dəge, a yi a min, a yi hərin sətə a wanli. Ala
 bata na nan nagidi muxune ma. ¹⁴ N na a kolon
 Alaa wanle birin luma nən habadan, sese mi sama
 a fari, sese mi bama a ra. Ala na feene ligaxi nən

alogo muxune xa gaxu a yee ra. ¹⁵ Feen naxanye ligama, e nun naxanye fama ligadeni, ne bata yi liga nun. Ala nan fe danguxine raminima dunuja yi mən.

Sayaan nan birin naxanna ra

¹⁶ N mən fe gbətə toxi dunuja yi. Kiti sa kəndən yi lan dənaxan yi, naxuyaan nan menni. Tinxinna yi lan dənaxan yi naxuyaan nan menni. ¹⁷ N yi a fala n yətə ma, n naxa, “Ala tinxin muxun nun naxuden makitima nən, bayo feen birin nun a waxati saxin na a ra, kewanla birin nun a dingiraan na a ra.”

¹⁸ N yi a fala n yətə ma lan adamadiine ma, n naxa, “Ala muxune kejaan nan fəsəfəsəma alogo e tan yətəen xa a kolon a e luxi nən alo subene. ¹⁹ Bayo muxune nun subene rajanna birin keden, e birin faxama nən. Nii kedenna nan e birin yi. Na kui, muxun mi dangu suben na. Fe fuun nan ne birin na. ²⁰ E birin sigama yire kedenna nin. E birin kelixi burunburunna nin, e birin xətən burunburunna nin. ²¹ Nde a kolon xa adamadiine niin tema kore nən, subene niin yi godo bəxən bun?” ²² N bata a to sese mi lan adamadiin xa fə a yi naxan a wanle yi, a gbeen na nan na. Bayo muxe mi faxa muxun naxətə alogo a xa a to naxan ligama a xanbi.

4

Dunuja ito mi fan

¹ N mən yi naxankatane birin to naxanye ligama dunuja yi, muxu naxankataxine wugama, muxu yo mi e madəndənma! Fangana e naxankata muxun nan na, muxu yo mi e masabarima. ² N

tan naxan fal ε , faxa muxune nan e naxun yi dangu niiramane ra, e tan to bata faxa. ³ Koni naxan munma da, na fisa ne firinna xa, bayo a munma fe naxine to naxanye ligama dunuja yi.

⁴ N bata a to a muxune xadanna nun e wali xənne birin fataxi e xəxələnyaan nan na lan e adamadi bodene ma. Fe fuun nan na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni. ⁵ Xaxilitaren tondima wal ε , kamən yi a kala. ⁶ Koni a fisa muxun yi məndə kedenna sətə bəjəe xunbenli benun a xa məndə firinna sətə naxankata wanli naxan nun foye sagatanna lan.

Kedenyaan mi fan

⁷ N mən fe fu sifana nde toxi nən dunuja yi. ⁸ N muxuna nde toxi nən, a keden pe, muxe mi a fəxə ra. Dii mi a yii, a ngaxakeden mi na, anu, dan mi yi a wanla ma. Hali a mi wasama nafunla ra. A yi maxədinna ti, a naxa, “N fa walima nde xa, n yi n niin kuma herin na?” Fe fuun nan na fan na, naxankata wanla.

⁹ Muxu firinna fisa muxu kedenna xa, bayo e saran fajin sətə nən e wanli. ¹⁰ Bayo, xa boden bira, bodena a rakel ε nən, koni gbalon na kanna xa naxan keden a ra. Xa a bira, muxu gbətə mi na naxan a rakel ε ! ¹¹ Na kiini, xa muxu firinna e sa, xunbenla mi e sux ε , koni naxan keden saxi, xunbenla bə nə ma di? ¹² Yaxun naxan muxu kedenna nə ε yəngəni, muxu firinna tan tiy ε na yaxun yə ε ra nən. Luti saxanna dənbəxin mi bolonjə xulen!

Mangayana

¹³ Dii nərən yiigelitən xaxilimaan dangu Manga forixi xaxilitaren na naxan mi fa nə ε kawandi

xuiin name. ¹⁴ Bayo, na dii jəren nəe mine nən kasoon na a findi mangan na, muxun mən nəe bare nən yiigelitəyani a findi a bari taan mangan na. ¹⁵ N bata adamadiine birin to biraxi dii jərenni ito fəxə ra dunuja yi naxan fama dəxədeni mangan funfuni. ¹⁶ Na yamaan dan mi yi na, a yi tixi naxanye yee ra. Na birin, a mi rafanje mayixətə famatəne ma. Na fan findixi fe fuun nan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

I nama falan nadangu ayi

¹⁷ A liga i yeren ma i na siga Alaa banxini waxatin naxan yi. I maso i tuli matideni benun i xa saraxan ba alo xaxilitarene, bayo e nəma fe jəxin ligama, e mi a kolon.

5

¹ I nama də mafura ayi, i bəjen nama wolon, i falan ti Ala yətagi, bayo Ala kore xənna nan ma, i tan dunuja nin. Nayi, i ya falan nama radangu ayi. ² Amasotə muxun na xamin, a xiye sama nən xulen. Na kiini, falan na wuya ayi, xaxilitareya falane yi keli. ³ Xa i də xuiin tongo Ala xa, i nama bu a rakamalideni, bayo xaxilitarene mi Ala kənənje. Nayi, i də xuiin nakamali i naxan tongoxi. ⁴ A fisa i nama də xuiin tongo, benun a xa lu a rakamalitaren na. ⁵ I nama tin i dəen xa i gbindin birin bira yulubini. I nama a fala xəraan xa fa fala tantanna nan yi i də xuiin na. Nanfera i falan tiyə naxan Alaa xələn nakelima, a yi i wali xənne kala? ⁶ Bayo xiyene na wuya ayi, fe fuune e yi. Falan fan na kii nin. Nayi, gaxu Ala yee ra.

Mangane yamaan jəxankatama

⁷ Xa i a to yamanana nde yi, muxune yiigelitəne jaxankatama, kiti kəndən nun tinxinyaan bata ba na, na nama i raterena, bayo kuntigi gbeene nan kuntigine xun mayəngema, kuntigi gbətə mən ne fan xun na. ⁸ Birin nan bəxən bogiseene tongoma, hali manga yətən tənən sətəma xəxəne ma.

Nafunla luxi nən fuyan

⁹ Gbetin nafan naxan ma, na mi wasama gbetin na mumə! Nafulu gbeen nafan naxan ma, na mi a sətə. Fe fuun nan mən na fan na! ¹⁰ Nafunla nəma gboma ayi, a don muxune fan yi wuya ayi. A tənən mundun se kanne ma nayi ba a mato feen na? ¹¹ Walikəna xixənla jaxun, xa a donse gbeen don, hanma ndedi, koni nafulu kanna se kanyaan mi tinjə a yi xi. ¹² N bata gbaloni ito to dunuŋja yi: Muxun naxanye nafunla ramarama e yətəna tərəyaan yee ra. ¹³ Na nafunla kalama fe xədəxən nin. A diin naxan barixi, na mi sese sətə. ¹⁴ Muxun barima nən a magenla, a mən xətən na kii nin. A mi sese xalima a wanla tənən na, a mi sigama sese ra a yii. ¹⁵ Gbalon nan mən na fan na. A xətəma nən alo a faxi kii naxan yi. Nayi, a tənən mundun sətəma, a to walixi foyen nan fəxəra? ¹⁶ Anu, a mən a siimayaan birin nabama dimin nin, lanbaranna nun səxələn nun nii yigbetenna dənaxan yi.

¹⁷ N na ito nan toxi: A fan muxun xa, a yi a dəge, a yi a min, a yi hərin sətə a wanle birin yi dunuŋja yi a siimayani Ala naxan fixi a ma. A gbeen na nan na. ¹⁸ Xa Ala nafunla nun seen fi muxun ma, a mən yi tin na kanna xa nə e donjə, a yi a wasa so a gbeeni, a səwa a wanli, Ala nan na fixi a ma. ¹⁹ Na kanna

mi a mire a siimayaan danna ma naxi ra bayo Ala bata a bəjənən nasəwa.

6

¹ N gbalō fena nde toxi nən dunuja yi, naxan adamadiin tərəma han! ² Muxuna nde na yi, Ala nafunla nun hərisigən nun binyen fixi naxan ma, sese mi dasaxi naxan ma, a waxi naxan birin xən, koni Ala mi tinxi a xa a nafunla don, muxu gbetə yi e don. Na nan findixi fe fuun na e nun gbalō gbeena. ³ Xa muxuna nde dii kəmə bari nun, a mən yi siimaya xunkuyen sətə, a na fori ki yo ki, na birin tənən nanse ra a ma, xa a mi səwan sətə a se kanyani, a yi maluxun binyeni? N na a falə nən, n naxa, “Diin naxan faxa a nga kui, na fisə na kanna xa.” ⁴ Bayo na diin daxi nən fuu, a mən dangun dimin nin, a xinla yi lu wundoni. ⁵ Hali na diin mi sogen toxi, a mi fefe kolonxi, na bəjənə xunbelixi dangu bona ra. ⁶ Hali a jee wuli firin sətə siimayaan na, xa a mi səwan sətə a se kanyani, na tənən nanse ra? Ebirin mi sigama yire kedenna xan yi ba?

⁷ Adamadina wanla birin kəma a dege feen nan na, anu a mi wase mumə! ⁸ Nanse fekolonna danguxi xaxilitaren na? Yiigelitoon na sigati ki kəndən kolon a dunuja yi gidini, na tənən nanse ra? ⁹ Yeeñ bata seen naxan to, na fisə se xənla xa muxun naxan mirixi. Fe fuun nan mən na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

Fekolonne maxadina

¹⁰ Seen birin xinla na. Adamadiin findixi naxan na, na kolonxi. Naxan sənbən dangu a tan na, a mi nəe na matandə. ¹¹ Falan nəma gboma ayi, fe fuune

fan wuyama ayi. En nanse sətəma na yi? ¹² Awa, nde a kolon naxan fan adamadiin xa a dunuña yi gidini, a nəma a siimaya yi genli, naxan danguma alo nininna? Nde nəe a fale adamadiin xa naxan ligama a xanbi dunuña yi a na faxa waxatin naxan yi?

7

Fekolonna

- ¹ Xili kanyaan fisa latikənən kəndən xa, muxun faxa ləxən dangu a bari ləxən na.
- ² A fisa i siga þandeni benun i xa siga sewa bande dondeni, bayo sayaan muxune birin yee ra, niiramane birin lan e yi xaxili sətə na ma.
- ³ Səxəlen fisa gelen xa, bayo yetagin na yifərə, na muxun xaxinla maliyə nən.
- ⁴ Fekolonne bəjən darixi þanden nan na, koni xaxilitarene bəjən darixi þaxajanxa yiren nan na.
- ⁵ A fisa muxun yi fekolonna maxadin name, benun a xa xaxilitarene sigin name.
- ⁶ Bayo xaxilitarene gele xuiin luxi nən alo þanla budo xuiin təeni tunden bun. Fe fuun nan na fan na.
- ⁷ Fekolonna na þaxankatan ti, na a findima xaxilitaren nan na, dimi yi seene na rasuxu mayifuni, na muxun bəjən natantanma nən.
- ⁸ Feen naþanna dangu a fələn na.

A fisa muxun yi sabari
benun a xa waso ayi.

⁹ I nama mafura xələ,
bayo bəjə gbeen xaxilitarene nin.

¹⁰ I nama a fala, i naxa,
“Nanfera waxati danguxine fisa iki xa?”
Bayo na maxədinna mi kelixi fekolonna xan yi.

¹¹ Fekolonna nun kəɛn tənən birin lan,
bayo a muxune malima dunuña yi.

¹² I na lu fekolonni,
na i ratangama nən alo gbeti kanyana,
i na fe kolon,
na fekolonna i luma nən i nii ra.

¹³ Alaa wanla mato:
A na naxan yidəxə,
nde nəe a ratinxinxə?

¹⁴ I xa səwa waxati fajini,
i yi i miri tərə waxatini,
bayo Ala nan e firinna birin daxi.

Nanara, adamadiin mi nəe sese yee toə fe famatəne
fe yi.

¹⁵ N bata feen birin to n ma dunuña yi gidi fufa-
funi.

Tinxin muxuna ndee halagima e tinxinyani,
naxudena ndee yi siimaya xunkuyen sətə e
naxuyani.

¹⁶ I nama i ya tinxinyaan nadangu ayi,
i nama i yetə findi fekolon gbeen na.
Nanfera i yetə rahalagima?

17 I nama *naxuyaan nadangu ayi,*
i nama findi xaxilitaren na.
Nanfera i faxε
benun i ya waxatin xa a li?

18 A lan i yi kedenna suxu
hali i mi boden beñin,
bayo naxan na gaxu Ala yεε ra
na feen birin yiminima nεn.

19 Fekolonna xaxilimaan *sεnbε soma nεn*
dangu yamana kan fu ra taani.

20 Tinxin muxu yo mi dunuja yi
naxan fe fajin ligama a mi yulubi liga.

21 I nama i tuli mati falan birin na,
alogo i nama i ya walikεen xuiin mε,
a i rayelefuma.

22 Bayo i a kolon i bøjεni,
i tan yεtεen bata muxune rayelefu sanja ma
wuyaxi.

23 N bata na feene birin *fεsεfεsε fekolonna xøn,*
n yi a fala, n naxa,
“N fekolonna søtøma nεn,”
koni a møn makuya n na.

24 Sese a ra, a makuya pon!
A tilin mumε! Nde nøε a toε?

25 Nayi, n bata kata fekolonna famu feen nun a
fεsεfεsε feen
nun a fen feen na e nun feene bunna,
*alogo n xa a famu a xaxilitareyaan nan *naxuyaan**
na,
fa fala daxuyaan mi fan.

26 N bata a kolon
 a naxanla naxan luxi alo luti ratixina,
 naxan bənə findixi yalaan na,
 naxan yiine luxi alo yələnxənna,
 na xələ dangu sayaan na!
 Muxun naxan Ala kənənxi,
 na tangama nən a ma,
 koni yulubi kanna a suxuma nən a ra.

27 N tan, karaməxəna,
 n na ito nan toxi,
 n to feene fəsəfəsexi keden keden yəen ma,
 alogo n xa feene bunna yəe to.

28 N mən feene yə fenma,
 koni n munma a yəe to singen.
 N xəmə kəndə kedenna nan toxi xəmə wuli keden
 yə,
 koni n mi naxalan kəndə keden peen toxi naxanle
 yə.

29 Koni, n na ito nan to:
 Ala adamadiine da nən, e fan,
 koni e tan bata kətə wuyaxi fen.

8

1 Nde luxi alo fekolonna,
 naxan nəe feene bunne fəsəfəsə?
 Muxuna fekolonna a yetagini yalanma nən,
 a yetagi yifərən yi tunun.

Mangana yamarin suxu fena

2 N yi a fala, n naxa,
 “Mangana yamarin suxu,
 i to bata i kələ Ala xa.”
3 I nama mafura i makuyə mangan na,

i nama kankan fe ɲaxin ma,
 bayo naxan nafan a ma,
 a na nan ligama.

⁴ Mangan sese fala,
 sənbən na nan na.
 Nayi, nde nœ a falɛ a xa,
 fa fala, “I nanse ligama?”
⁵ Naxan na a yamarin suxu,
 na mi fe ɲaxin kolonma.

Fekolonna mangana waxati saxin nun a kitı saxin
 kolonma nən.

⁶ Amasətə feen birin nun a waxatin nun a kitı saxin
 na a ra,
 bayo adamadiine fe ɲaxin gbo e ma.

⁷ A mi a kolon feen naxan fama,
 nayi nde nœ a falɛ a xa
 naxan sa ligama?

⁸ Adamadiin xa mi niin kanna ra
 alogo a xa a makankan,
 fanga yo mi a ra a sayaan ləxən fari.

Yəngən matanga fərə mi a xa,
 ɲaxuyaan fan mi muxu ɲaxi yo xunbama.

Adamadiine dunuŋa yi gidina

⁹ N bata na birin to, n yi n miri muxune kəwanle
 birin ma dunuŋa yi. Waxatini ito yi, muxun
 nəyaan nan ligama a adamadi boden xun na, a
 yi a ɲaxankata. ¹⁰ N mən muxune toxi ɲaxudene
 maluxunjə. Yamaan sigama, e xətəma sa keli
 yire sariŋanxini, e ɲinan taani na muxu ɲanxin yi
 naxan ligama. Fe fuun nan na fan na. ¹¹ Muxune
 to mi ratərənma e kəwanle ra sasani, nanara fe
 ɲaxi rabaan xənla adamadiine bəŋeni han! ¹² Hali
 yulubitən fe ɲaxi kəmə liga, a siimayaan mən yi

xunkuya ayi, n na a kolon, hərina Ala yee ragaxu muxune nan xa, bayo e gaxuxi a yee ra. ¹³ Koni herin mi muxu jaxin xa! Seen nininna buma muxu jaxina siimayaan xa, amasətə a mi gaxuxi Ala yee ra.

¹⁴ Fe fu gbətə fan ligama dunuja yi: Tinxin muxuna nde rajanna yi lanjə muxu jaxin nan ma, muxu jaxina nde fan najanna yi lanjə tinxin muxun nan ma. N na fale nən, n naxa, fe fuun nan na fan na. ¹⁵ Nayi, n səwan nan matəxəma, amasətə sese fajı mi fa adamadiin xa dunuja yi, fə a a dege, a yi a min, a yi jaxan. Na nan a malima a wanli a siimayani Ala naxan nagidixi a ma dunuja yi. ¹⁶ N to kata fekolonna famu feen na, n yi muxune kəwanle rakərəsi dunuja yi, bayo adamadiin luma a yee ra yi yanyin nun kəeən na, ¹⁷ n yi Ala wali xənna to. Adamadiin mi nəe feene yee toe naxanye ligama dunuja yi. Adamadiin naxan fenma tərəni, a mi na toe, hali fekolonna yengi a ma a a fe kolon, a mi nəe a yee toe.

9

Muxune birin najanma kii kedenna nin

¹ N bata n miri feni itoe birin ma, n yi a rakərəsi fa fala, tinxin muxune nun fekolonne nun e kəwanle birin Ala nan yii. Adamadiin mi a kolon xa xanuntenyaan nan a yee ra hanma xənnantenyana. ² Birin najanma kii kedenna nin. Tinxin muxun nun muxu jaxin birin najanna keden, muxu fajı ba, muxu sarıjanxin ba, haramuden ba, muxun naxan saraxan bama e nun naxan mi saraxan bama, a na kii nin muxu fajın

nun yulubitəon xa, naxan a kələma e nun naxan gaxuma a kələ.

³ Na nan fe jaxin na feene yε naxanye ligama dunuja yi. Marajan kii kedenna nan birin maməma. Fe jaxin nan muxune bəjəni han! Daxuyana e bəjəni e siimayaan birin yi. Na xanbir, e sa faxa muxune fari. ⁴ Yigin niiramane birin xa. Hali baren jəjən fisa yatan faxaxin xa. ⁵ Niiramane a kolon a e faxama nən, koni faxa muxune mi sese kolon. Saran mi fa e xa, amasətə jinan bata ti e xən. ⁶ E xanuntenyaan nun e xənnantenyaaan nun e xəxələnyaan bata jən, sese mi fa e xa feene yε naxanye ligama dunuja yi. ⁷ Nayi, sa i ya donseen don jaxanni, i yi i ya manpaan min bəjəne xunbenli, bayo Ala bata yelin i kewanle birin nasuxə. ⁸ Sewa dugine xa lu i ma waxatin birin, turen yi lu i xunni waxatin birin. ⁹ I jaxan i ya dunuja yi gidini i ya jaxanla fəma i naxan xanuxi, i ya siimaya fufafuun birin yi Ala naxan nagidixi i ma dunuja yi, i siin soge fuune birin, bayo i gbeen na nan na i ya dunuja yi gidini, i nəma i ya wali xədəxən kəma dunuja yi. ¹⁰ I nəx naxan yo ligə, na ligə i səbəen nan na, bayo i na sa gaburun na, wali mi na, miriya mi na, xaxilimaya mi na, fekolon mi na.

¹¹ N mən bata feni ito to dunuja yi: Gilaan mi a ra naxan singe soma, sənbəma mi na ra naxan nəən sətəma yəngəni, fekolonna mi na ra naxan donseen sətəma, xaxilimaan mi na ra naxan na-funla sətəma, muxu xaranxin mi a ra naxan marafanna sətəma, bayo waxatine nun yəgbane sa birama ayi e birin nan ma. ¹² Awa, muxun mi a kolon feen naxan a yεε ra. A luxi nən alo yəxən

naxanye mayendenma, e suxu yalaan na, hanma xəliin naxanye suxuma luti ratixin na, waxati naxin bagama nən adamadiine ma mafurən, a e ratərəna.

Fe kolonna nan fisa

¹³ N mən xaxilmayaan misaala nde toxi nən dunuja yi, naxan n natərəna. ¹⁴ Taadina nde yi na nun, a muxune mi yi wuya. Manga sənbəmana nde yi siga a xili ma, a yi a rabilin yəngəni, a yi yəngə so seene yitən a xili ma han! ¹⁵ Fekolon yiigelitəna nde yi na taani nun, naxan taan xunba a fekolonna xən. Koni muxu yo mi a yengi dəxə na yiigelitən xən.

¹⁶ Nayi, n yi a fala, n naxa, “Fe kolonna dangu sənbən na.” Anu, muxune e mexi na yiigelitəna fekolonna ra, e mi e tuli mati a falane ra. ¹⁷ Fe kolonne falan naməna maraxarani, na dangu mangan sənxə xuiin na xaxilitarene yə. ¹⁸ Fekolonna dangu yəngə so seene ra, koni yulu-bitə keden peen nəe fe fajı gbegbe kale nən.

10

Xaxilitareyaan bənəna

¹ Tugetugene faxaxin nəe latikənənna xiri naxue nən.

Na kiini xaxilitareyana ndedi nəe fekolonna nun binyen kale nən.

² Fekolonna xaxinla sigan kira fajın nan xən, koni xaxilitaren xaxinla sigan kira naxin nan xən.

³ Xaxilitaren nəma sigan tima kiraan xən, xaxili mi a ma.

Birin a xaxilitareyaan toma.

⁴ Xa kuntigin xələ i xili ma,
i nama keli i ya walideni,
bayo maraxaran yulubi gbeen nan matangama.

⁵ N fe naxina ndee toxi dunuja yi,
tantanna naxanye fata mangan na:

⁶ Fekolontarene tide gbeene sətəma,
sənbə kanne yi lu tide xurine yi.

⁷ N bata konyine to soone fari,
mangane yi sigan ti e sanni alo konyine.

⁸ Naxan na yinla ge,
a birama nən na ra.
Naxan na yinna rabira,
sajn̄in nan na xinma.

⁹ Naxan na geməne maxətə,
na a maxələma nən e ra,
naxan wudin bəma,
na nəe a maxələ nən.

¹⁰ Xa bunbi mələnna də mi a yi,
a mi raxanxanxi,
fə i xa i sənbən xun masa nən,
koni fekolonna feen nəe dangu na ra.

¹¹ Naxan fatan sajn̄in suxə,
na tənən nanse rā
xa sajina a xin
benun a xa a suxu?

Xaxilimayaan nun daxuyana

¹² Fekolonna falane rafexi hinanna nan na,
koni xaxilitarena falane bənən nan tima a ma.

¹³ A falane fələn xaxilitareyaan nan ma,
a rajnan daxuya naxin ma.

14 Xaxilitaren falane rawuyama ayi nən.

Adamadiin mi a kolon
naxan fama ligadeni.
Nde a falɛ a xa
naxan fa ligama a xanbi?

15 Xaxilitarena wanla a xadanma nən,
bayo a yɛtəen mi a kolon
a sigɛ taani kii naxan yi.

16 Yamanan naxan manga findixi foningen na,
gbalon na xa,
e nun naxan ma kuntigiye e waxatin birin
nadanguma donse dondeni.

17 Səwan na yamaan xa
naxan manga findixi muxu binyene diin na,
naxan ma kuntigiye e dəgema a waxatini,
e makoon naxan ma,
e mən mi manpaan minna radangu ayi.

18 Muxu narixina xalanben fənma nən.
Xa a mi wale, tulen soma nən a banxini.

19 Muxune səwa bande donna tima ɲaxajaxani,
manpaan yi e niini fan e ma.
Gbetin nan feen birin yabin na.

20 I nama mangan danga,
hali i miriyani,
i nama nafulu kanna danga i ya banxin kui,
bayo a luye nən
alo xəliin nan sa i xuiin naligama a xa,
a yi i ya falane yəba a xa.

11

Iya nafunla raso fe wuyaxi yi i baraka feen na

¹ I ya balon xuya igen xun ma, amasətə waxati xunkuyen na dangu, i mən a toma nən. ² I yii seene yitaxun muxu soloferə hanma muxu solomasəxərə, bayo i mi a kolon gbalon naxan sa fama yamanani.

³ Igen na gbo kundani, a findima tulen nan na bəxəni. Xa wudin bira be binni hanma mən binni, a luma a biraden nan ma. ⁴ Naxan gaxuxi foyen nun tulen fa feen na, na mi nəe sansiin siyə, a mən mi a xabə.

⁵ I to mi foyen siga kiin kolon, i mən mi a kolon diin gboma a nga kui kii naxan yi, na kiini, i mi nəe dali manga Ala kəwanle fan famunjə.

⁶ Sansi xənna xuya, fələ xətənni han jənbanna, i nama i ya wanla rati. I mi a kolon i wali xənna denaxan sənəyama hanma xa i wali xənne birin fanma nən.

⁷ Kənənna fan, lu fena dununa yi, na naxun.

⁸ Adamadiin na siimayaan sətə han jəe wuyaxi, a lən a xa səwə e birin na. Koni a xa a miri fa fala dimin waxatine gboma ayi nən. Fe famatəne luxi nən alo foyena.

⁹ I tan naxan dii jərəyani, naxan i ya dii jərəyaan waxatini, i səwa i bəjəni. I bira i bəjəyi feene fəxəra, e nun i na seen naxanye to. Koni, a kolon fa fala Ala i kəwanle birin makitima nən. ¹⁰ Nayi, xaminna ba i bəjəni, tərəyaan masiga i fatin na amasətə dii jərəyaan nun fangan danguma nən fuyan!

12

Foriyaan nun sayana

¹ I Dali Marigina fe xa rabira i ma i nəma dii nərəyani waxatin naxan yi, benun tərə ləxəne xa fa, waxatin yi maso, i a falama naxan yi, i naxa, “N mi naxun yo toma,” ² benun sogen nun kənənna nun kiken nun sarene xa yidimi, kundaan yi fa tulen dangu xanbini. ³ Na ləxəni, banxi kantanne xuruxurunma nən, xəmə senbəmane yi e felen, naxanle yi ba seen dinjəe bayo e mi fa wuya, naxanye seen matoma foye soden na, ne yi lu dimini.* ⁴ Nayi, dəen fəxə firinna naxanye rabima kiraan ma, ne balanma nən, se din xuiin yi siga xurunjə ayi. Muxun kelima nən xəliin wuga xuiin ma, koni sigisane birin yi siga xadanjə ayi. ⁵ Yire matexin yi magaxu fələ ayi, gaxun yi lu kiraan xən. Xun səxəne yi fixa alo wudin na fuga. Fatin yi binya ayi alo sujən na sin bəxəni. Kunfa mi fa na, bayo adamadiin fa sigama a habadan banxin nin, wugalaane yi dangu kiraan xən a jən feen na. ⁶ Alaa fe xa rabira i ma benun gbeti wure luti daxin xa fulun, xəma kundin yi kala, fəjən yi yibə tigi yinla ra, ige kundin lutin yi bolon a bira xəjinnə ra, ⁷ benun bəndən xa xətə bəxəni a kelixi dənaxan yi, niin yi xətə Ala ma naxan a fixi. ⁸ Nanara, n tan karaməxə naxa: Fe fuune fe fuune fari,
fe fuyanne kənin, e birin fe fuu!

* **12:3:** A sandan nan sama be lan foriyaan ma. A falan tima wundoni lan fati yirene nan ma alo yiine nun fanna nun jinne nun yəene nun tunle nun dəen nun xun səxəne. Misaala: Naxanle nan sama jinne ma sandani ito yi.

Falani sona

⁹ Karaməxəni ito findixi fekolonna nan na, koni a mən yamaan xaranxi nən. A mən yi a miri sanda wuyaxin ma, a ne yitən, a e yəba. ¹⁰ Karaməxəni ito bata kata fala fajine yitən feen na, a yi e səbə a kiin yətəni, nəndi falane nan e ra. ¹¹ Fekolonne falane luxi nən alo xuruse gbəngben dunganne, e fala səbəxine yi baraka alo wudi bitinxine, yəərati kedenna nan e fixi. ¹² N ma diina, i nama sese sa e fari. Kədi səbən dan mi na, kədi xaranna gbeen fati bəndən xadanma nən. ¹³ Awa, feni itoe birin bata mə. E fala yisoxin ni i ra: Gaxu Ala yəə ra, i yi a yamarine suxu bayo adamadiyaan gbengbenna na nan na. ¹⁴ Amasətə Ala adamadiiine kəwanle birin makitima nən, hali naxanye luxunxi, a fajin nun a naxina.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012**

**Copyright du texte: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unporteddisponible en ligne**

**<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78